

Հայտարարություն

ՀՀ կենտրոնական բանկի կողմից գնաճի նպատակադրման ռազմավարության ընդունման վերաբերյալ

2006 թվականի հունվարից 1-ից ՀՀ կենտրոնական բանկը, «ՀՀ կենտրոնական բանկի մասին» ՀՀ օրենքի սահմաններում ընդունել է գնաճի կառավարման նոր մոտեցում՝ անցում կատարելով գնաճի նպատակադրման ռազմավարությանը:

Մինչ այդ կիրառվող փողի ագրեգատների նպատակադրման ռազմավարությունը ՀՀ ԿԲ-ն ընդունել էր 1994 թվականին, երբ 1993 թվականի վերջին ազգային արժույթը ներդնելուց հետո սկսել է իրականացնել ինքնուրույն դրամավարկային քաղաքականություն: Սա ենթադրում էր վերջնական նպատակի սահմանում, այնուհետև վերջնական նպատակին հասնելու համար՝ միջանկյալ նպատակի կամ որ նույնն է՝ անվանական խարսխի սահմանում: Վերջնական նպատակը **գնաճն էր**, միջանկյալը՝ **տնտեսությունում փողի առաջարկը կամ զանգվածը**, որը ԿԲ-ն կառավարել է գործառնական նպատակի՝ **փողի բազայի միջոցով**: Այսինքն գործել է փողի բազա-փողի զանգված-գնաճ շղթան: Եվ չնայած ԿԲ-ն վերջին տարիներին հասել է գնաճի նպատակային ցուցանիշին, փողի ագրեգատների նպատակադրման ռազմավարություն իրականացնելիս առկա են եղել հիմնախնդիրներ: Մասնավորապես, վերջին տարիներին անկայունացել է փողի զանգված-գնաճ կապը, որի պատճառներն են տնտեսությունում փողի պահանջարկի տատանողական վարքագիծը, բարձր դոլարիզացիայի պայմաններում փողի զանգվածում կառուցվածքային փոփոխությունները, ինչպես նաև գնաճի վրա ոչ մոնետար գործոնների զգալի ազդեցությունը՝ արտաքին շուկերը և այլն: Եվ քանի որ ԿԲ գլխավոր նպատակը գների կայունության ապահովումն է, որն օրենսդիրը «ՀՀ պետական բյուջեի մասին» ՀՀ օրենքով ամրագրում է որպես գնաճի որոշակի մակարդակ, ապա վերոնկարագրյալ կապի թուլացման պայմաններում ԿԲ-ը նախապատվությունը տալով գնաճի նպատակին՝ քաղաքականության իրականացման ժամանակ պարբերաբար վերանայել է իր կողմից ծրագրված փողի զանգվածի նպատակային ցուցանիշը: Փաստորեն, փողի ագրեգատների անվանական խարսխի արդյունավետորեն չի ծառայել իր նպատակին, քանի որ դրամավարկային քաղաքականության իրականացման ընթացքում ենթադրել է օրենսդրի կողմից սահմանված նպատակին հասնելու ԿԲ հայեցողականության հաճախ անիրականանալի սահմանափակում:

Այդ իսկ պատճառով, ԿԲ-ն նպատակահարմար է գտել 2006 թվականից փոխել դրամավարկային քաղաքականության փողի ագրեգատների նպատակադրման ռազմավարությունը՝ գնաճի նպատակադրման ռազմավարության: Վերջնական նպատակը գնաճի նպատակային մակարդակն է, իսկ որպես **անվանական խարիսխ հանդես է գալիս գնաճի կանխատեսված մակարդակը**: Այս ռազմավարության ներքո ԿԲ-ն այլևս չի ուղղորդվում փողի ագրեգատների ցուցանիշով: Որպես **գործառնական նպատակ հանդես է գալիս կարճաժամկետ տոկոսադրույքը**, սակայն, ֆինանսական կայունության ապահովման նկատառումներից ելնելով, ԿԲ-ն կիրառելու է նաև ծավալային կարգավորման մոտեցումներ: **ԿԲ-ն գնաճի մոդելի միջոցով կանխատեսում է** ապագա ժամանակահատվածի գնաճը, գնահատում նպատակային ցուցանիշից դրա շեղումը և քաղաքականությունը ուղղորդում նպատակային և կանխատեսված ցուցանիշների միջև շեղման վերացմանը: Գործում է **տոկոսադրույք - գնաճի կանխատեսված մակարդակ - գնաճ** շղթան: Նախկին ռազմավարության նկատմամբ գնաճի ուղղակի նպատակադրման հիմնական առավելությունն այն է, որ եթե առաջինի պարագայում գնաճը պայմանավորող գործոն էր համարվում միայն փողի զանգվածը, ապա երկրորդի դեպքում դիտարկվում է հավանական տարբեր ազդեցություններ ունեցող գործոնների լայն դաշտ՝ ներառյալ հասարակության սպասումները ապագայի վերաբերյալ:

Գնաճի նպատակադրման ռազմավարության պայմաններում առավել կարևորվում է ԿԲ հաշվետվելիությունն և թափանցիկությունը, որոնց ներքո ԿԲ-ն պարբերաբար կիրառարակի գնաճի կանխատեսված ցուցանիշը, Գնաճի հաշվետվությունների միջոցով ներկայացնելու քաղաքականության իրականացման ընթացքը, որոնք այս տարվանից թողարկվելու են եռամսյակային պարբերականությամբ: Այդպիսով, հասարակությունը կարող է հետևել ԿԲ գործունեությանը, իրականացված քաղաքականության և հատկապես արձանագրված շեղումների վերաբերյալ ստանալ բացատրություններ: Այս գործընթացը ուղղորդված է ԿԲ նկատմամբ հասարակության վստահության աճին, դրամավարկային քաղաքականության արդյունավետության բարձրացմանը, ազգային դրամի նկատմամբ վստահության և դրամային խնայողությունների աճին:

Գնաճի նպատակադրման ռազմավարության ընդունման **նպատակահարմարությունը** հիմնավորող փաստաթղթի հայերեն և անգլերեն տարբերակները տեղադրված են ՀՀ կենտրոնական բանկի տնային էջում՝ www.cba.am: